

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства охорони
здоров'я України

№ _____

**Вимоги
безпеки та захисту здоров'я членів екіпажу (працівників) під час робіт на
борту риболовних суден**

I. Загальні положення

1. Ці Вимоги безпеки та захисту здоров'я членів екіпажу (працівників) під час робіт на борту риболовних суден поширюються на всі риболовні судна, що плавають під Державним прапором України, та усі роботи, що виконуються на борту таких суден.

2. Вимоги розроблено на основі Директиви Ради 93/103/ЄЕС від 23 листопада 1993 року про мінімальні вимоги безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи на борту риболовних суден (тринадцятої окремої Директиви у значенні статті 16 (1) Директиви 89/391/ЄЕС).

3. У Вимогах терміни вживаються у значеннях:
існуюче риболовне судно – риболовне судно, яке має довжину 18 метрів або більше, та не є новим риболовним судном;

нове риболовне судно – риболовне судно, довжиною 15 метрів або більше, щодо якого підписано контракт на будівництво, реновацію або переобладнання після набуття чинності цими Вимогами, а у разі відсутності контракту будівництво, реновація або переобладнання риболовного судна розпочато та виконано робіт у обсязі не менше 50 тон або 1% розрахункової маси всього конструкційного матеріалу; або якщо контракт на будівництво, реновацію або переобладнання укладений до набуття чинності цих Вимог, але судно передано замовнику через 3 або більше років після набуття чинності цих Вимог.

Термін «риболовне судно» вживається у значенні, наведеному у Кодексі торговельного мореплавства України, інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», «Про внутрішній водний транспорт», «Про охорону праці» та інших нормативно-правових актах.

II. Основні вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я

1. Судновласник (роботодавець) зобов'язаний забезпечити:

1) використання риболовних суден без загрози для безпеки та здоров'я членів екіпажу (працівників), з урахуванням передбачуваних метеорологічних умов;

2) захист членів екіпажу (працівників) від небезпечних і шкідливих факторів на роботі, можливості членів екіпажу (працівників) у разі небезпеки покинути свої робочі місця та/або небезпечну для своєї безпеки та захисту здоров'я зону;

3) детальну фіксацію подій, що відбуваються на борту риболовного судна та можуть вплинути на безпеку і здоров'я членів екіпажу. Форма журналу для детальної фіксації зазначених подій та порядок звітування про них визначаються судновласником (роботодавцем).

2. Для безпеки та захисту здоров'я членів екіпажів (працівників) судновласник (роботодавець) забезпечує:

1) технічно справний стан риболовних суден та їх облаштування відповідно до цих Вимог, та оперативне виправлення всіх несправностей, що можуть вплинути на безпеку та здоров'я членів екіпажу (працівників);

2) прибирання та утримання риболовного судна, його обладнання та приміщень у санітарно-гігієнічному стані, що відповідає вимогам Державним санітарних правил для морських суден України, затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 20 грудня 2000 року № 57 (далі – Санітарні норми для морських суден);

3) наявність на борту риболовних суден аварійно-рятувального обладнання у достатній кількості та у технічно справному стані;

4) дотримання вимог щодо застосування аварійно-рятувального обладнання, визначених розділом 5 цих Вимог;

5) дотримання вимог щодо засобів індивідуального захисту, визначених розділом 6 цих Вимог, враховуючи Мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками індивідуального захисту на робочому місці, затверджені наказом Міністерства соціальної політики України від 29 листопада 2018 року № 1804, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2018 року за № 1494/32946 (далі – Мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками індивідуального захисту на робочому місці);

б) забезпечує дотримання вимог санітарного законодавства та законодавства з пожежної безпеки.

3. Судновласник (роботодавець) зобов'язаний забезпечити капітана необхідними умовами та засобами для виконання ним обов'язків, визначеними цими Вимогами.

4. До початку виконання робіт члени екіпажу (працівники) та їх представники повинні бути поінформовані про всі заходи щодо безпеки та захисту здоров'я на борту риболовних суден.

5. Усі члени екіпажу (працівники) повинні пройти підготовку щодо: способів особистого виживання, включаючи одягання рятувального жилета та в разі необхідності гідрокостюма; протипожежної безпеки і боротьби з пожежами; дій в аварійних ситуаціях; основ надання домедичної допомоги; запобігання забрудненню з суден; запобігання нещасним випадкам на борту риболовних суден.

Таке навчання повинно проводитись повторно, у разі зміни виду робіт на борту риболовних суден.

6. Усі члени екіпажу (працівники) морських риболовних суден повинні мати сертифікати відповідно до Міжнародної конвенції про стандарти підготовки, сертифікації персоналу риболовних суден та несення вахти 1995 року, а капітан та помічники капітана також повинні володіти знаннями щодо:

методів надання домедичної допомоги;

вимог Порядку надання безкоштовних медичних консультацій по радіо, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 29 листопада 2022 року № 2162, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 грудня 2022 року за № 1588/38924;

належної остійності і технічного обслуговування риболовних суден при всіх передбачуваних умовах завантаження та в процесі риболовного промислу;

радіонавігації і зв'язку, включаючи пов'язані з ними процеси.

7. Судновласник (роботодавець) повинен проводити консультації з членами екіпажу (працівниками), їх представниками, забезпечувати можливість надання ними пропозицій та участі в обговореннях усіх питань, пов'язаних з безпекою та захистом здоров'я членів екіпажу (працівників).

III. Вимоги безпеки та захисту здоров'я під час робіт на борту нових риболовних суден

1. Вимоги цього розділу застосовуються на борту нових риболовних суден.

2. Риболовне судно повинно підтримуватися в морехідному стані та бути належним чином обладнаним відповідно до його призначення та використання, а морські риболовні судна повинні відповідати також вимогам міжнародних договорів України у сфері безпеки мореплавства та попередження забруднення із суден.

3. Інформація про остійність риболовного судна повинна бути на борту та доступна для членів екіпажу (працівників).

4. Усі риболовні судна повинні мати достатню остійність в непошкодженому стані в умовах експлуатації, для яких вони призначені.

5. Капітан повинен вжити належних запобіжних заходів, необхідних для підтримки остійності судна.

6. Інструкції щодо забезпечення остійності риболовного судна є обов'язковими для виконання усіма членами екіпажу (працівниками).

7. Електричні установки повинні бути спроектовані та побудовані таким чином, щоб не створювати небезпеки та забезпечувати:

захист членів екіпажу (працівників) і риболовного судна від ураження електричним струмом;

належне функціонування усього обладнання, необхідного для підтримки риболовного судна в нормальних робочих і життєвих умовах без використання аварійного джерела живлення;

експлуатацію електрообладнання, необхідного для безпеки в усіх надзвичайних ситуаціях.

8. На всіх риболовних суднах, крім відкритих, повинно бути аварійне джерело живлення, що має знаходитися поза межами машинного відділення

та встановлюватися таким чином, щоб у випадку пожежі або іншого збою основної електроустановки забезпечувати одночасне функціонування не менше трьох годин:

системи внутрішнього зв'язку, пожежних сповіщувачів та аварійних сигналів;

навігаційних вогнів та аварійного освітлення;

радіоустановки;

аварійного електричного пожежного насоса, у разі його наявності.

Якщо аварійним джерелом живлення є акумуляторна батарея, то у випадку вимкнення основного джерела живлення акумуляторна батарея повинна автоматично підключатися до електричного розподільчого щита і забезпечувати безперебійне подання електроенергії протягом трьох годин до всіх систем, зазначених в абзацах другого – п'ятому цього пункту.

Розподільчий щит основного електроживлення і щит аварійного живлення повинні бути встановлені таким чином, щоб вони не могли бути піддані одночасному впливу води або вогню.

9. Розподільчі щити повинні мати чіткі позначення. Закриті плавкі запобіжники та їх тримачі необхідно перевіряти, щоб забезпечити правильність їх використання, з урахуванням параметрів електроживлення.

10. Відсіки, у яких встановлені акумуляторні батареї, повинні мати вентиляцію.

11. Електронні засоби навігаційного обладнання повинні відповідати вимогам Глави V Міжнародної конвенції з охорони людського життя на морі (SOLAS-74), їх необхідно підтримувати у технічно справному стані та регулярно перевіряти відповідно до вимог класифікаційних товариств.

12. Вантажопідіймальні пристрої необхідно регулярно перевіряти та піддавати випробуванням відповідно до вимог класифікаційних товариств.

Усе тралове (тягове) та вантажопідіймальне обладнання необхідно підтримувати у технічно справному стані, своєчасно проводити ремонт та технічне обслуговування.

13. При наявності встановлених холодильних установок та систем стисненого повітря, необхідно забезпечити їх належне технічне обслуговування та регулярні перевірки згідно з правилами класифікаційного товариства (визнаної організації), під наглядом якого(ї) перебуває риболовне судно.

14. Обладнання для приготування їжі та побутові прилади, що використовують важкі гази, необхідно встановлювати в місцях, обладнаних вентиляцією для запобігання небезпечного накопичення газу.

Балони, що містять займисті та інші небезпечні гази, повинні бути чітко позначені щодо їх вмісту. Ці балони необхідно розміщувати на відкритих палубах.

Усі клапани, регулятори тиску та труби від цих балонів повинні бути захищені від пошкоджень.

15. Радіоустановка повинна забезпечувати постійний контакт, мінімум з однією прибережною або наземною станцією при нормальних умовах проходження радіохвиль.

16. Евакуаційні шляхи і виходи не повинні бути захаращені, мають бути завжди доступними, вести на відкриту палубу або до безпечного місця, а звідти – до рятувальних транспортних засобів таким чином, щоб члени екіпажу (працівники) могли швидко і безпечно евакуюватися.

17. Кількість, розташування і розміри евакуаційних шляхів і виходів повинні визначатись в залежності від характеру робіт, обладнання, розмірів робочих місць і житлових приміщень, а також від максимальної потенційної кількості присутніх членів екіпажу.

Евакуаційні виходи мають легко і швидко відчинятися членами екіпажу (працівниками) або рятувальною командою у разі надзвичайної ситуації.

18. Евакуаційні двері та виходи повинні бути вогнестійкими, водонепроникними і стійкими щодо погодних умов відповідно до їх спеціального призначення і місця знаходження.

19. Евакуаційні шляхи і виходи повинні мати позначення згідно з Резолюцією Міжнародної морської організації від 05 грудня 2017 року А.1116(30) «Знаки шляхів евакуації та маркування розташування обладнання» (далі – Резолюція А.1116(30)) та Настановою по боротьбі за живучість суден (РД 31.60.14-81) (далі – Настанова РД 31.60.14-81), а на суднах внутрішнього плавання – згідно з Інструкцією з боротьби за живучість суден внутрішнього плавання, затвердженої наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 04 листопада 2004 року № 963, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 24 листопада 2004 року за № 1483/10082 (далі – Інструкція з боротьби за живучість суден).

Позначення повинні розміщуватись у відповідних місцях і бути стійкими.

20. Евакуаційні шляхи і виходи, допоміжні пристрої щодо евакуації, які потребують освітлення, повинні бути забезпечені аварійним освітленням відповідної інтенсивності на випадок відключення основного освітлення.

21. Залежно від розмірів і використання риболовного судна, наявного на ньому обладнання, фізичних та хімічних властивостей речовин, що знаходяться на ньому, а також від максимальної потенційної кількості присутніх членів екіпажу, житлові приміщення риболовного судна і закриті робочі місця, включаючи машинне відділення та рибний трюм повинні бути оснащені необхідним протипожежним обладнанням та пожежними сповіщувачами і системами сигналізації за необхідності.

22. Протипожежне обладнання повинно зберігатись у належному місці, підтримуватись у справному стані та бути доступним для негайного використання.

Члени екіпажу (працівники) повинні знати, де знаходиться протипожежне обладнання та вміти його використовувати.

Наявність на борту риболовного судна вогнегасників та іншого портативного протипожежного обладнання необхідно перевіряти перед відплиттям.

23. Вогнегасники повинні розміщуватись у легкодоступних та помітних місцях, а також у пожежонебезпечних місцях, де найбільш вірогідна поява осередків пожежі. При цьому необхідно забезпечити їх захист від попадання прямих сонячних променів, теплових потоків, механічних пошкоджень та інших несприятливих впливів.

Розміщення вогнегасників на кронштейнах та у спеціальних пожежних шафах повинно забезпечувати можливість прочитування основних написів, що визначають порядок приведення їх у дію.

Вогнегасники та їх розташування повинні бути позначені знаками: на морських судах – відповідно до Резолюції А.1116(30) та Настановою РД 31.60.14-81, а на судах внутрішнього плавання – згідно з Інструкцією з боротьби за живучість суден.

24. Системи виявлення пожежі та сигналізації повинні підтримуватись у технічно справному стані та перевірятись членами екіпажу (працівниками) перед відходом риболовного судна з порту, а також під час плавання.

25. Для членів екіпажу (працівників) необхідно проводити регулярні протипожежні тренування.

26. Мікрокліматичні умови, системи вентиляції, кондиціонування, водопостачання і водовідведення, освітлення, вимоги захисту від впливу шуму та вібрації на риболовних судах повинні відповідати вимогам Санітарних норм для морських суден, з урахуванням вимог, викладеним у цих Вимогах.

27. Необхідно вжити заходів для забезпечення надходження достатньої кількості свіжого повітря до закритих робочих місць, з урахуванням видів робіт та фізичних навантажень членів екіпажу (працівників).

Якщо використовуються механічна система вентиляції, вона повинна підтримуватись у технічному справному стані.

28. Температура в робочих зонах під час роботи повинна відповідати потребам людського організму з урахуванням видів робіт та фізичних навантажень членів екіпажу (працівників), а також фактичних або потенційних погодних умов місцевості, у якій працює риболовне судно.

29. Робочі місця повинні освітлюватись, наскільки це можливо, природним світлом та бути обладнаними штучним освітленням, достатнім для виконання промислових операцій, таким, що не створює загрози безпеці і здоров'ю членів екіпажу (працівників), а також безпеці інших суден.

30. Пристрої для освітлення робочих зон, сходів, трапів і проходів необхідно встановлювати таким чином, щоб спосіб освітлення не створювало ризику виникнення нещасних випадків для членів екіпажу (працівників) та не перешкоджало плаванню риболовного судна.

31. Робочі місця, на яких члени екіпажу (працівники) піддаються особливому ризику у разі несправності штучного освітлення, повинні бути забезпечені аварійним освітленням.

32. Аварійне освітлення необхідно підтримувати у технічно справному стані та регулярно перевіряти. Періодичність таких перевірок визначається судовласником (роботодавцем).

33. Приміщення, доступні для членів екіпажу (працівників), мають бути нековзкими або забезпечені пристроями для запобігання падінню та максимально вільними від перешкод.

34. Робочі місця з робочими станціями повинні бути належним чином звукоізолювані та ізолювані, враховуючи тип завдань і фізичну активність членів екіпажу (працівників).

35. Поверхня палуб, перегородок і рубок у робочих зонах повинна бути чистою та відповідати санітарно-гігієнічним вимогам.

36. Необхідно забезпечити, щоб двері завжди могли відкриватись зсередини без застосування спеціальних пристосувань.

Двері, що ведуть до робочих місць, повинні відкриватись з будь-якого боку.

37. Двері, у тому числі розсувні, мають бути встановлені та функціонувати безпечно для членів екіпажу, особливо під час несприятливих погодних умов.

38. Проходи, вертикальні проходи, зовнішня сторона приміщень та всі шляхи пересування повинні бути обладнані огороженнями, поручнями, рятівними канатами та іншими засобами, що забезпечують безпеку членів екіпажу (працівників) під час виконання робіт на борту риболовного судна.

39. Якщо існує ризик того, що члени екіпажу (працівники) можуть провалитися крізь отвори в палубі або з однієї палуби на іншу, необхідно забезпечити відповідний захист.

Огорожі, що забезпечують такий захист, повинні мати висоту не менше одного метра.

40. Доступ з метою виконання робіт або технічного обслуговування до установок, розташованих вище палуби, повинен бути безпечним для членів екіпажу (працівників).

Для запобігання падінню необхідно облаштувати захисні поручні або аналогічні захисні пристосування відповідної висоти.

41. Для запобігання падінню членів екіпажу (працівників) за борт повинні бути облаштовані фальшборти або інші засоби, які необхідно підтримувати у справному стані.

Фальшборти повинні мати спеціальні отвори або інші пристосування для видалення води.

42. На кормових траулерах з рампами верхня частина рампи повинна бути обладнана воротами або іншими засобами кріплення такої ж висоти, що фальшборти або інші прилеглі засоби, щоб захистити членів екіпажу (працівників) від ризику падіння на рампу.

Ці ворота або інші засоби мають легко відкриватися та закриватися, при цьому перевагу слід надавати дистанційному керуванню, та має бути відкритим лише для закидання сіті або її зтягування.

43. Робочі зони повинні бути не захищеними, захищеними від води та забезпечувати належний захист членів екіпажу (працівників) від падіння на риболовному судні або за його борт.

Місця, де здійснюються вантажно-розвантажувальні роботи, повинні бути достатньо просторими як за висотою, так і за площею.

44. Якщо керування двигунами здійснюється не з машинного відділення, воно повинно проводитись з окремого звукоізолюваного робочого місця,

відокремленого від машинного відділення, при цьому доступ до нього повинен здійснюватися поза входом в машинне відділення.

Зона, яка відповідає вимогам, викладеним у абзаці першому цього пункту, є навігаційним містком або рульовою рубкою.

45. Керування ходом риболовного судна повинно здійснюватися у достатньо просторому приміщенні, щоб члени екіпажу (працівники) могли працювати, не заважаючи один одному.

Таке приміщення повинно також бути оснащене відповідними захисними засобами на випадок надзвичайних ситуацій, включаючи засоби екстреної зупинки.

46. Члени екіпажу (працівники), що керують риболовним судном, повинні мати необхідний оглядовий простір для спостереження за засобами керування риболовним судном та членами екіпажу (працівниками) під час роботи.

Якщо керування риболовним судном здійснюється з містка, члени екіпажу (працівники), які керують риболовним судном, також повинні добре бачити інших членів екіпажу (працівників), які працюють.

47. Між містком і робочою палубою має бути надійна система зв'язку.

48. Необхідно забезпечити постійне спостереження за станом погоди або моря та попереджати членів екіпажу (працівників) про небезпеку наближення високих хвиль під час промислових операцій або виконання інших робіт на палубі.

49. Необхідно звести до мінімуму можливість контакту з незахищеними тросами, канатами та іншими рухомими деталями обладнання шляхом застосування захисних засобів.

50. Повинні бути встановлені засоби для керування рухомими масами, зокрема, на траулерах:

пристрої для зупинки риболовного обладнання;

пристрої для керування частинами обладнання, що гойдаються або обертаються.

51. Розташування, спорудження, звукоізоляція, способи ізолювання та обладнання житлових та допоміжних приміщень для членів екіпажу (працівників), а також можливість доступу до них повинні передбачати забезпечення захисту від погодних умов, води, вібрації, шуму та неприємних запахів, що можуть надходити від інших частин риболовного судна і заважати членам екіпажу (працівникам) під час відпочинку.

Житлові та допоміжні приміщення для членів екіпажу (працівників) повинні розміщуватись таким чином, щоб мінімізувати вплив руху і прискорення.

На борту риболовних суден має бути відведено спеціальні місця для куріння та розміщено наочну інформацію про розташування таких місць та про шкоду, якої завдають здоров'ю людини куріння тютюнових виробів чи інші способи їх вживання.

52. Житлові приміщення повинні бути обладнані вентиляцією для забезпечення надходження свіжого повітря та запобігання утворенню конденсату.

У житлових приміщеннях має бути належне освітлення, яке передбачає:
достатнє нормальне загальне освітлення;
можливість зменшення загального освітлення для нормального відпочинку членів екіпажу;
місцеве освітлення для кожного спального місця.

53. Камбузи (кухні) і кают-компанії (їдальні) повинні мати достатнє освітлення, вентиляцію та розміри, бути зручними для прибирання.

Для належного зберігання продуктів необхідно використовувати холодильне обладнання.

54. На риболовних суднах з житловими приміщеннями повинні бути належним чином встановлені та обладнані душ з гарячою і холодною прісною водою, умивальники та унітази, ці зони мають бути обладнані необхідною вентиляцією.

55. Кожен член екіпажу (працівників) повинен мати своє місце для зберігання особистих речей та одягу.

56. Риболовні судна повинні бути оснащені лікарськими засобами та виробами медичного призначення відповідно до затвердженого МОЗ примірного переліку.

57. Для гарантування безпечного сходження членів екіпажу (працівників) на борт риболовного судна передбачаються зовнішні сходи (трап), містки та інші аналогічні пристосування.

58. Для зниження рівня шуму на робочих місцях та у житлових приміщеннях мають вживатися необхідні технічні заходи, з урахуванням розмірів риболовного судна.

59. Усі морські риболовні судна повинні відповідати вимогам правил 15-28 Глави V Міжнародної конвенції з охорони людського життя на морі

(SOLAS-74) та Додатку I Міжнародної конвенції про запобігання забруднення з суден (MARPOL-73/78).

IV. Вимоги безпеки та захисту здоров'я під час робіт на борту для існуючих риболовних суден

1. Вимоги цього розділу застосовуються на борту існуючих риболовних суден, які використовуються на дату набрання чинності цих Вимог.

2. Риболовне судно повинно підтримуватися в морехідному стані та бути належним чином обладнаним відповідно до його призначення та використання.

3. Інформація про остійність риболовного судна повинна бути на борту та доступна для членів екіпажу.

4. Усі риболовні судна повинні мати достатню остійність в непошкодженому стані в умовах експлуатації, для яких вони призначені.

5. Капітан повинен вжити належних запобіжних заходів, необхідних для підтримки остійності судна.

6. Інструкції щодо забезпечення остійності риболовного судна є обов'язковими для виконання усіма членами екіпажу (працівниками).

7. Електричні установки повинні бути спроектовані та побудовані таким чином, щоб не створювати небезпеки та забезпечувати:

захист членів екіпажу (працівників) і риболовного судна від ураження електричним струмом;

належне функціонування усього обладнання, необхідного для підтримки риболовного судна в нормальних робочих і життєвих умовах без використання аварійного джерела живлення;

експлуатацію електрообладнання, необхідного для безпеки в усіх надзвичайних ситуаціях.

8. На всіх риболовних суднах, крім відкритих, повинно бути аварійне джерело живлення, що має знаходитися поза межами машинного відділення та встановлюватися таким чином, щоб у випадку пожежі або іншого збою основної електроустановки забезпечувати одночасне функціонування не менше трьох годин:

системи внутрішнього зв'язку, пожежних сповіщувачів та аварійних сигналів;

навігаційних вогнів та аварійного освітлення;

радіоустановки;

аварійного електричного пожежного насоса, у разі його наявності.

Якщо аварійним джерелом живлення є акумуляторна батарея, то у випадку вимкнення основного джерела живлення акумуляторна батарея повинна автоматично підключатися до електричного розподільчого щита і забезпечувати безперебійне подання електроенергії протягом трьох годин до всіх систем, зазначених в абзацах другого – п'ятому цього пункту.

Розподільчий щит основного електроживлення і щит аварійного живлення повинні бути встановлені таким чином, щоб вони не могли бути піддані одночасному впливу води або вогню.

9. Розподільчі щити повинні мати чіткі позначення. Закриті плавкі запобіжники та їх тримачі необхідно перевіряти, щоб забезпечити правильність їх використання, з урахуванням параметрів електроживлення.

10. Відсіки, у яких встановлені акумуляторні батареї, повинні мати вентиляцію.

11. Електронні засоби навігаційного обладнання необхідно підтримувати у технічно справному стані та регулярно перевіряти відповідно до вимог класифікаційних товариств.

12. Вантажопідіймальні пристрої необхідно регулярно перевіряти та піддавати випробуванням відповідно до вимог класифікаційних товариств.

Усе тралове (тягове) та вантажопідіймальне обладнання необхідно підтримувати у технічно справному стані, своєчасно проводити ремонт та технічне обслуговування.

13. При наявності встановлених холодильних установок та систем стисненого повітря, необхідно забезпечити їх належне технічне обслуговування і регулярні перевірки, згідно з правилами класифікаційного товариства (визнаної організації), під наглядом якого(ї) перебуває риболовне судно.

14. Обладнання для приготування їжі та побутові прилади, що використовують важкі гази, необхідно встановлювати в місцях, обладнаних вентиляцією для запобігання небезпечного накопичення газу.

Балони, що містять займісті та інші небезпечні гази, повинні бути чітко позначені щодо їх вмісту. Ці балони необхідно розміщувати на відкритих палубах.

Усі клапани, регулятори тиску та труби від цих балонів повинні бути захищені від пошкоджень.

15. Радіоустановка повинна забезпечувати постійний контакт, мінімум з однією прибережною або наземною станцією при нормальних умовах проходження радіохвиль.

16. Евакуаційні шляхи і виходи не повинні бути захаращені, мають бути завжди доступними, вести на відкриту палубу або до безпечного місця, а звідти – до рятувальних транспортних засобів таким чином, щоб члени екіпажу (працівники) могли швидко і безпечно евакуюватися.

17. Кількість, розташування і розміри евакуаційних шляхів і виходів повинні визначатись в залежності від характеру робіт, обладнання, розмірів робочих місць і житлових приміщень, а також від максимальної потенційної кількості присутніх членів екіпажу (працівників).

Евакуаційні виходи мають легко і швидко відчинятись членами екіпажу (працівниками) або рятувальною командою у разі надзвичайної ситуації.

18. Евакуаційні шляхи і виходи повинні мати позначення згідно з Резолюцією А.1116(30) та Настановою РД 31.60.14-81, а на судах внутрішнього плавання – згідно з Інструкцією з боротьби за живучість суден.

Позначення повинні розміщуватись у відповідних місцях і бути стійкими.

19. Евакуаційні шляхи і виходи, допоміжні пристрої щодо евакуації, які потребують освітлення, повинні бути забезпечені аварійним освітленням відповідної інтенсивності на випадок відключення основного освітлення.

20. Залежно від розмірів і використання риболовного судна, наявного на ньому обладнання, фізичних та хімічних властивостей речовин, що знаходяться на ньому, а також від максимальної потенційної кількості присутніх членів екіпажу, житлові приміщення риболовного судна і закриті робочі місця, включаючи машинне відділення та рибний трюм повинні бути оснащені необхідним протипожежним обладнанням та пожежними сповіщувачами і системами сигналізації за необхідності.

21. Протипожежне обладнання необхідно зберігати у належному місці, підтримувати у технічно справному стані та бути доступним для негайного використання.

Члени екіпажу (працівники) повинні знати, де знаходиться протипожежне обладнання та вміти його використовувати.

Наявність на борту риболовного судна вогнегасників та іншого портативного протипожежного обладнання необхідно перевіряти перед відплиттям.

22. Вогнегасники повинні розміщуватись у легкодоступних та помітних місцях, а також у пожежонебезпечних місцях, де найбільш вірогідна поява осередків пожежі. При цьому необхідно забезпечити їх захист від попадання прямих сонячних променів, теплових потоків, механічних пошкоджень та інших несприятливих впливів.

Розміщення вогнегасників на кронштейнах та у спеціальних пожежних шафах повинно забезпечувати можливість прочитування основних написів, що визначають порядок приведення їх у дію.

Вогнегасники та їх розміщення повинні бути позначені знаками: на морських суднах – відповідно до Резолюції А.1116(30) та Настановою РД 31.60.14-81, а на суднах внутрішнього плавання – згідно з Інструкцією з боротьби за живучість суден.

23. Системи виявлення пожежі та сигналізації необхідно підтримувати у технічно справному стані.

24. Для членів екіпажу (працівників) необхідно проводити регулярні протипожежні тренування.

25. Мікрокліматичні умови, системи вентиляції, кондиціонування, водопостачання і водовідведення, освітлення, вимоги захисту від впливу шуму та вібрації на риболовних суднах повинні відповідати вимогам Санітарних норм для морських суден, з урахуванням вимог, викладених у цих Вимогах.

26. Необхідно вжити заходів для забезпечення надходження достатньої кількості свіжого повітря до закритих робочих місць, з урахуванням видів робіт та фізичних навантажень членів екіпажу (працівників).

Якщо використовуються механічна система вентиляції, вона повинна підтримуватись у технічному справному стані.

27. Температура в робочих зонах під час роботи повинна відповідати потребам людського організму з урахуванням методів роботи та фізичні навантаження членів екіпажу (працівників), а також фактичних або потенційних погодних умов місцевості, у якій працює риболовне судно.

28. Робочі місця повинні освітлюватись, наскільки це можливо, природним світлом та бути обладнаними штучним освітленням, достатнім для виконання промислових операцій, таким, що не створює загрози безпеці і здоров'ю членів екіпажу (працівників), а також безпеці інших суден.

29. Пристрої для освітлення робочих зон, сходів, трапів і проходів необхідно встановлювати таким чином, щоб спосіб освітлення не створювало ризику виникнення нещасних випадків для членів екіпажу (працівників) та не перешкоджало плаванню риболовного судна.

30. Робочі місця, на яких члени екіпажу (працівники) піддаються особливому ризику у разі несправності штучного освітлення, повинні бути забезпечені аварійним освітленням.

31. Аварійне освітлення повинно підтримуватись у технічно справному стані та регулярно перевірятися, періодичність таких перевірок визначається судовласником (роботодавцем).

32. Приміщення, доступні для працівників, мають бути нековзкими або забезпечені пристроями для запобігання падінню та максимально вільними від перешкод.

33. Робочі місця з робочими станціями повинні бути звукоізольовані та ізольовані, наскільки це можливо, враховуючи вид робіт та фізичні навантаження членів екіпажу (працівників).

34. Поверхня палуб, перегородок і рубок у робочих зонах повинна бути чистою та відповідати санітарно-гігієнічним вимогам.

35. Необхідно забезпечити, щоб двері завжди могли відкриватись зсередини без застосування спеціальних пристосувань.

Двері, що ведуть до робочих місць, повинні відкриватись з будь-якого боку.

36. Двері, у тому числі розсувні, мають бути встановлені та функціонувати безпечно для членів екіпажу (працівників), особливо під час несприятливих погодних умов.

37. Проходи, вертикальні проходи, зовнішня сторона приміщень та всі шляхи пересування повинні бути обладнані огороженнями, поручнями, рятувними канатами та іншими засобами, що забезпечують безпеку членів екіпажу (працівників) під час виконання робіт на борту риболовного судна.

38. Якщо існує ризик того, що члени екіпажу (працівники) можуть провалитися крізь отвори в палубі або з однієї палуби на іншу, необхідно забезпечити відповідний захист.

Огорожі, що забезпечують такий захист, повинні мати висоту не менше одного метра.

39. Доступ з метою виконання робіт або технічного обслуговування до установок, розташованих вище палуби, повинен бути безпечним для членів екіпажу (працівників).

Для запобігання падінню необхідно облаштувати захисні поручні або аналогічні захисні пристосування відповідної висоти.

40. Для запобігання падінню членів екіпажу (працівників) за борт повинні бути облаштовані фальшборти або інші засоби, які необхідно підтримувати у справному стані.

Фальшборти повинні мати спеціальні отвори або інші пристосування для видалення води.

41. На кормових траулерах з рампами верхня частина рампи повинна бути обладнана воротами або іншими засобами кріплення такої ж висоти, що фальшборти або інші прилеглі засоби, щоб захистити членів екіпажу (працівників) від ризику падіння на рампу.

Ці ворота або інші засоби мають легко відкриватися та закриватися та мають бути відкритим лише для закидання сіті або її затягування.

42. Робочі зоні повинні бути не захищеними, захищеними від води та забезпечувати належний захист членів екіпажу (працівників) від падіння на риболовному судні або за його борт.

Місця, де здійснюються вантажно-розвантажувальні роботи, повинні бути достатньо просторими як за висотою, так і за площею.

43. Якщо керування двигунами здійснюється не з машинного відділення, воно повинно проводитись з окремого звукоізовованого робочого місця, відокремленого від машинного відділення, при цьому доступ до нього повинен здійснюватися поза входом в машинне відділення.

Зона, яка відповідає вимогам, викладеним у абзаці першому цього пункту, є навігаційним містком або рульовою рубкою.

44. Керування ходом риболовного судна повинно здійснюватися у достатньо просторому приміщенні, щоб члени екіпажу (працівники) могли працювати, не заважаючи один одному.

Таке приміщення повинно також бути оснащене відповідними захисними засобами на випадок надзвичайних ситуацій, включаючи засоби екстреної зупинки.

45. Члени екіпажу (працівники), які керують риболовним судном, повинні мати необхідний оглядовий простір для спостереження за засобами керування рибопромисловим судном та членами екіпажу (працівниками) під час роботи.

Якщо керування риболовним судном здійснюється з містка, члени екіпажу (працівники), які керують риболовним судном, також повинні добре бачити інших членів екіпажу (працівників), які працюють.

46. Між містком і робочою палубою має бути надійна система зв'язку.

47. Необхідно забезпечити постійне спостереження за станом погоди або моря та попереджати членів екіпажу (працівників) про небезпеку наближення високих хвиль під час промислових операцій або виконання інших робіт на палубі.

48. Необхідно звести до мінімуму можливість контакту з незахищеними тросами, канатами та іншими рухомими деталями обладнання шляхом застосування захисних засобів.

49. Повинні бути встановлені засоби для керування рухомими масами, зокрема на траулерах:

пристрої для зупинки риболовного обладнання;

пристрої для керування частинами обладнання, що гойдаються або обертаються.

50. У разі наявності житлових приміщень для членів екіпажу, потрібно вжити заходів щодо мінімізації шуму, вібрації та інших наслідків руху та прискорення, а також неприємних запахів, що можуть надходити від інших частин риболовного судна.

У житлових приміщеннях повинно бути освітлення.

51. Камбузи (кухні) і кают-компанії (їдальні) повинні мати достатнє освітлення, вентиляцію та розміри, бути зручними для прибирання.

Для належного зберігання продуктів необхідно використовувати холодильне обладнання.

52. На риболовних суднах з житловими приміщеннями повинні бути належним чином встановлені умивальники, унітази та душ (у разі можливості), ці зони мають бути обладнані необхідною вентиляцією.

53. Риболовні судна повинні бути оснащені лікарськими засобами та виробами медичного призначення відповідно до затвердженого МОЗ примірного переліку.

54. Для гарантування безпечного сходження членів екіпажу (працівників) на борт риболовного судна передбачаються зовнішні сходи (трап), містки та інші аналогічні пристосування.

V. Вимоги безпеки та захисту здоров'я щодо застосування аварійно-рятувального обладнання

1. Риболовні судна повинні бути облаштовані необхідним аварійно-рятувальним обладнанням для рятування життя і виживання, що включають засоби для підтримання членів екіпажу (працівників) на поверхні води, засоби порятунку по радіо, зокрема радіомаяк з гідростатичним механізмом вимикання, що вказує місцезнаходження та/або передавачем автоматичної ідентифікаційної системи (AIC) для цілей пошуку і рятування (AIS-SART).

Кількість аварійно-рятувального обладнання повинна відповідати кількості членів екіпажу (працівників), що перебувають на борту риболовного судна, а також умовам місцевості, у якій воно перебуває.

2. Аварійно-рятувальне обладнання необхідно зберігати у належних умовах та відведених місцях, підтримувати у справному для використання стані.

Аварійно-рятувальне обладнання повинне перевірятись членами екіпажу (працівниками) перед відходом риболовного судна з порту, а також під час плавання.

3. Аварійно-рятувальне обладнання необхідно регулярно обслуговувати, періодичність такого обслуговування визначається судновласником (роботодавцем), з урахуванням вимог міжнародних договорів України у сфері охорони людського життя на морі та безпеки експлуатації риболовних суден.

4. Усі члени екіпажу (працівники) повинні пройти підготовку та отримати відповідні інструкції на випадок надзвичайної ситуації.

5. Якщо довжина риболовного судна перевищує 45 метрів або на ньому працює п'ять або більше членів екіпажу (працівників), на судні повинен бути розроблений та запроваджений розклад тривоги із чітким визначенням функцій та обов'язків кожного члена екіпажу (працівника) в залежності від виду та характеру аварійної (надзвичайної) ситуації.

6. Щомісяця в порту та/або в морі необхідно проводити навчальні тривоги та навчання членів екіпажу (працівників) щодо особистого виживання, боротьби за живучість судна та залишення судна.

При виконанні заходів, зазначених в абзаці першому необхідно проводити перевірку знань та навичок членів екіпажу (працівників) щодо дій у разі надзвичайної ситуації та користування аварійно-рятувальним обладнанням.

Члени екіпажу (працівники) мають володіти правилами налагодження та експлуатації портативними радіопристроями.

VI. Вимоги безпеки та захисту здоров'я щодо засобів індивідуального захисту

1. У випадках, коли неможливо усунути загрозу для безпеки і здоров'я членів екіпажу, або обмежити її шляхом застосування засобів колективного захисту, необхідно використовувати засоби індивідуального захисту.

2. Спеціальний одяг членів екіпажу (працівників) повинен бути яскравого кольору, який би контрастував з кольорами поверхні води, відповідно до вимог Міжнародної конвенції з охорони людського життя на морі (SOLAS-74).

3. Судновласник (роботодавець) зобов'язаний забезпечити членів екіпажу (працівників) засобами індивідуального захисту відповідно до Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками індивідуального захисту на робочому місці.

**Директор Департаменту
громадського здоров'я**

Олексій ДАНИЛЕНКО